

سوت آبی

• ریحانه بهبودی
• تصویرگر: لاله ضیایی

تق تق... تق تق...

دینگ دینگ... دینگ دینگ... دینگ دینگ...

تا حالا فکر کرده‌ای صدا چگونه تولید می‌شود؟ جهان اطراف ما پر است از صداها، متنوع، صدای بلند، صدای آهسته، صدای نازک، صدای کلفت، صدای زیر و صدای بم.

آماده شو که می‌خواهیم با هم حسابی سر و صدا کنیم! کافی است یک نی بلند برداری و یک لیوان آب. یک سوّم پایین نی را بپر. آن را کامل قطع نکن تا دو قسمت نی از هم جدا نشوند و به هم متصل باشند. نی را خم کن. مراقب باش نشکند. قسمت بلندتر نی را با زاویه‌ی ۹۰ درجه در آب قرار بده.

بسیار ملایم در آن شروع به دمیدن کن. چه می‌شنوی؟ اگر به صدا در آوردن آن مشکل است، قسمت بلند نی را کمی فشار بده.

جیک جیک!

قو قو قو قو قو!

الو! الو!

سلام!

زنگ!

پت پت پت...

تق

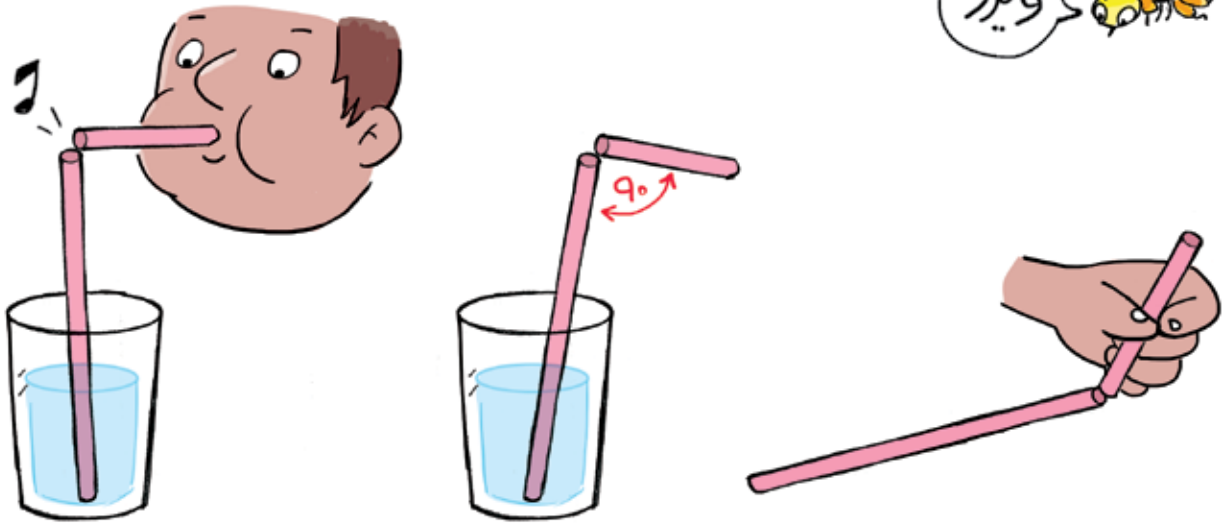
خرف خرف

چه از شنایی!

گل!

من چی بگم؟! من چی بگم!؟

۱۳

حتی صدایی که از دهان خارج می‌شود هم طبق همین قانون تولید می‌شود. آفریدگار بی‌همتا در حنجره‌ی ما تارهای صوتی ظریفی قرار داده است که با عبور هوا به لرزش درمی‌آیند.

حالا وقت آن است که با دانسته‌های علمی خود یک کار هیجان‌انگیز انجام دهیم. کتاب علوم پایه‌ی دوم ابتدایی یادت هست؟ با فوت کردن درون بطری‌هایی که مقدار آب آن‌ها متفاوت بود، صداهای زیر و بم تولید می‌کردیم. همین‌طور، با ضربه‌زدن با قاشق به لبه‌ی لیوان‌هایی که مقدار آب متفاوتی داشتند هم صدا تولید می‌کردیم. خُب دیگر. با چند ابزار تولید صدا آشنا شدیم. یک شعر قشنگ از صفحه‌ی شعر مجله انتخاب کن و همراه خواهر، برادر یا دوستانت یک سرگرمی شاد بساز.

بعد از به صدا در آمدن نی، آن را در آب بالا و پایین ببر. چه اتفاقی می‌افتد؟ آفرین! تو یک سوت آبی ساخته‌ای که با لرزش هوای داخلش صدا تولید می‌شود.

قسمت بلندتر نی که در آب قرار دارد، از آب و هوا پر است. مقدار آن بستگی به این دارد که نی را تا چه اندازه در آب فرو می‌بری. وقتی در بالای قسمت بلندتر نی می‌دمی، هوای داخل آن به لرزش در می‌آید.

بیا چند نی را امتحان کنیم. مثلاً نی ضخیم‌تری برداریم یا جای سوراخ را عوض کنیم. حتی می‌توانیم درون لیوان، به جای آب، شیر یا آب‌میوه بریزیم. آیا میزان صدا تغییر می‌کند؟ بنابراین، عامل تولید صدا را شناختیم: لرزش!

